

Eugeniusz Skupiński (1911 - 1991)

Notka biograficzna – wspomnienie

Eugeniusz Skupiński, syn Hallerczyka Antoniego i Agnieszki z domu Malinowskiej, urodził się 31 lipca 1911 r. w Łęczycy. Rodzice posiadali gospodarstwo rolne, z którego utrzymywali 7-mio osobową rodzinę (syna i 4 córki). Jako najstarszy z rodzeństwa, od najmłodszych lat pomagał dorosłym w pracach na roli. Po ukończeniu szkoły powszechnej w 1927 r., kontynuował naukę w Seminarium Nauczycielskim im. G. Piramowicza w Łęczycy, które ukończył w roku 1933. W tym samym roku rozpoczął roczną czynną służbę wojskową w Dywizyjnej Podchorążówce Rezerwy w Skierniewicach, którą ukończył 17 września 1934 r. Z uwagi na brak pracy w zawodzie nauczycielskim, dopiero po roku od odbycia służby wojskowej, tj. z dniem 1 września 1935 r. udało Mu się uzyskać zatrudnienie jako nauczyciel w szkołach powszechnych na terenie ówczesnego powiatu Rawa Mazowiecka, gdzie pracował w miejscowościach: Rzczyca, Podkonice, Leopoldów, Roszkowa Wola.

Należy stwierdzić, że podjęta wtedy praca, stała się dla Niego pasją, w której spełniał się do końca swojego życia jako człowiek i wychowawca dzieci i młodzieży. Była ona również ważna jeszcze z innego powodu, bardziej osobistego - w Roszkowej Woli poznał nauczycielkę Anastazję Kostrzewę, z którą w 1937 roku zawarł związek małżeński. Z dniem 1 sierpnia 1939 r. oboje Małżonkowie zostali przeniesieni z Roszkowej Woli do Cielądza. Eugeniusz Skupiński - na stanowisko kierownika tamtejszej szkoły II stopnia, Jego Żona - na nauczycielkę tamże. Wybuch II Wojny Światowej przerwał pracę zawodową naszego bohatera.

Już 23 marca 1939 r. został On zmobilizowany do 18 Pułku Piechoty w Skierniewicach w stopniu podporucznika, na stanowisko Dowódcy Plutonu Kolarzy. We wrześniu 1939 r. jako dowódca oddziału rozpoznawczego 18 PP w składzie 26 DP, brał udział w bitwach z Niemcami nad Notecią, Wisłą i Bzurą. Tu nad Bzurą 16 września Armia „Pomorze” została rozbita. Po zakończeniu walk, przedzierając się do Warszawy, ukrywał się na wiślanej wyspie koło wsi Śladów vis a vis Czerwińska, gdzie 23 września 1939 r. dostał się

wraz z częścią oddziału do niewoli niemieckiej. Można powiedzieć, że "w tym nieszczęściu miał trochę szczęścia". Kilka dni wcześniej, 18 września 1939 r. w tym właśnie miejscu, na lewym brzegu Wisły, Niemcy rozstrzelali 252 żołnierzy Wojska Polskiego wziętych do niewoli oraz 106

mieszkańców Śladowa i okolicznych wsi. Tę zbrodnię upamiętnia postawiony tam po wojnie pomnik.

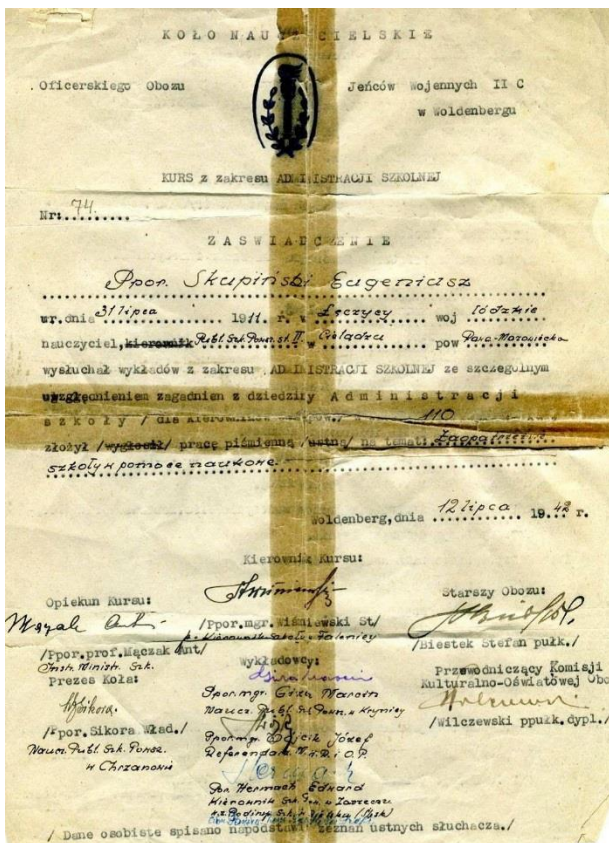
Droga Eugeniusza Skupińskiego jako jeńca wojennego rozpoczęła się transportem do Oflagu XVIII B Wolfsberg w Austrii (zdjęcie poniżej), z którego został przeniesiony do Oflagu II C Woldenberg. Miał numer 485/XVIII B. Jeniecką niedolę i złe warunki bytowe w obozie pomagały Mu przetrwać m.in. listy i paczki od Żony, twórcze życie kulturalne i sportowe, a także zajęcia

Na pamiątkę miłego wieczorku
 z myślą, że gdy przyjdzie kiedyś lepsze chwile
 znajdziemy się znów razem w twarzyczkach kole
 Frank Kaponiec (402/11A)
 Piekiet (222/1110)
 Demianek 100/XVIII B
 Pufniński K. 626/11A
 Tachtaleski
 Brodzki
 H. Blum
 Dybicki Jm
 Drobniński Jm
 W. Sobolewski 48/XVIII B

podnoszące zawodowe kwalifikacje na kursach organizowanych przez jeniecką Komisję Kulturalno-Oświatową. W ramach tych kursów ukończył program z zakresu administracji szkolnej, matematyki i wychowania fizycznego. Do naszych czasów zachowały

się dwa dokumentujące to zaświadczenia: poniżej jedno z nich – Zaświadczenie Nr. 74 z dnia 12 lipca 1942 r. Koła Nauczycielskiego "Kurs z zakresu administracji szkolnej" oraz Zaświadczenie Nr 58/1132/44 z dnia 28 lipca 1944 r. Komisji Kulturalno-Oświatowej Wyższy Kurs Nauczycielski Koła Nauczycielskiego "w zakresie programu wychowania fizycznego".

Eugeniusz Skupiński odzyskał wolność 30 stycznia 1945 r., kiedy podczas dramatycznej ewakuacji całego Oflagu w głąb Niemiec, w majątku Jesionowo Jego VI batalion podniósł bunt, skutkujący ucieczką eskortujących go Niemców. W tym wydarzeniu niewątpliwie pomogły jeńcom odgłosy walki i zbliżający się do folwarku czołg radziecki.

Pobyty w Oflagu Eugeniusza Skupińskiego zaowocował wieloma przyjaźniami, z których kilka przetrwało wiele lat po wojnie, np. z Kazimierzem Bajem, Zygmuntem Butkiewiczem czy Józefem Dorobkiem i ich rodzinami.

Po powrocie z niewoli, od 17 lutego 1945 r. podjął pracę na stanowisku kierownika szkoły podstawowej w Cielądzu. Dokończył jej budowę rozpoczętą przed wojną, wyposażył w sprzęt i pomoce naukowe oraz podniósł stopień organizacyjny tej szkoły ze stopnia II-go do III-go. Oprócz pracy zawodowej, prowadził również czynną działalność społeczną - był

radnym i członkiem Prezydium GRN Gminy Regnów, przewodniczącym Komisji Oświaty i Kultury, prezesem Ogniska ZNP, prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej w Cielądzu. Tam też, z Żoną Anastazją prowadził Koło Młodzieży "Wici", a także zainicjował i powołał do życia Spółdzielnię Spożycwców "Społem", w której przez 5 lat prowadził społecznie księgowość.

O tym, jak ważną był osobą dla lokalnej społeczności świadczy najlepiej fakt, iż odwiedzając wraz z Żoną Cielądz w 1978 r. byli tam oboje rozpoznawani i witani bardzo serdecznie przez mieszkańców. W Cielądzu miało miejsce jeszcze jedno istotne wydarzenie w życiu Małżeństwa Skupińskich - urodziła im się córka, autorka niniejszej biografii.

Z dniem 1 stycznia 1952 r. Eugeniusz Skupiński został przeniesiony na stanowisko nauczyciela do nowo otwartego Państwowego Zakładu Wychowawczego dla Głuchych (chłopców) w Nowym Mieście nad Pilicą. Chcąc podnieść swoje kwalifikacje, w 1954 r. ukończył naukę w Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej - dział głuchych w Warszawie (obecnie Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej), po czym przejął funkcję kierownika szkoły zawodowej w tymże PZW. Pracował tam do 31 sierpnia 1957 r.

Z uwagi na poobozową traumę (męczył Go tłum ludzi), Eugeniusz Skupiński nie skorzystał z propozycji przeprowadzenia się wraz z rodziną do Warszawy i objęcia kierowniczego stanowiska w jednej ze szkół podstawowych. Natomiast na własną prośbę został przeniesiony z dniem 1 września 1957 r. do Państwowego Zakładu dla Dzieci Głuchych w Otwocku-Śródborowie (obecnie Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 w Otwocku), gdzie pełnił przez kolejne lata następujące funkcje: kierownika internatu, kierownika szkoły, zastępcy dyrektora zakładu d/s szkolnictwa. W szkole, w sfeminizowanym gronie pedagogicznym, był autorytetem jako człowiek i pedagog. Wspominające Go nauczycielki podkreślały Jego spokój, zaangażowanie w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych, dobrą atmosferę oraz sprawiedliwe podejście w ocenach pracy poszczególnych osób. Według wystawianych opinii był powszechnie lubianym i szanowanym Kolegą.

Eugeniusz Skupiński również w Otwocku pracował społecznie - przez dwie kadencje był radnym Miejskiej Rady Narodowej w Otwocku, pracując w Komisjach: Kultury i Oświaty oraz Budownictwa i Gospodarki Komunalnej, przez rok pełnił funkcję Powiatowego Inspektora Pracy przy Zarządzie oddziału powiatowego ZNP w Otwocku, przez siedem lat był prezesem Ogniska ZNP w Państwowym Zakładzie dla Dzieci Głuchych w Otwocku-Śródborowie.

Za zaangażowanie w pracę zawodową i społeczną otrzymał następujące odznaczenia: Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi, Złotą Odznakę ZNP, Złotą Odznakę "Za Zasługi dla Województwa Warszawskiego", Medal Komisji Edukacji Narodowej, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. W swoim życiu nie był związany z żadną partią polityczną.

Eugeniusz Skupiński przeszedł na emeryturę z dniem 1 września 1971 r., jednak jeszcze przez kilka lat pracował w niepełnym wymiarze godzin w Zakładzie, służąc radą i pomocą w pracy z dziećmi.

Pobył w Oflagu miał wpływ na Jego życie - nie znosił tłumów i najlepiej czuł się w otoczeniu przyrody. Zamieszkanie w otwockich lasach było zatem zaspokojeniem Jego wewnętrznych potrzeb, jak też dawało możliwość realizowania hobby, jakim było wędkowanie, wyprawy rowerowe oraz uprawianie warzyw na piachach (!) w maleńkim ogródku.

Wierną towarzyszką Jego życia była Żona - Anastazja Skupińska, nauczycielka z 35-letnim stażem, według zgodnej opinii przełożonych, wybitny pedagog. W czasach okupacji niemieckiej w latach 1941 - 1945 pracowała w zorganizowanym tajnym nauczaniu, zaś po wojnie - oprócz pracy zawodowej - pełniła różne dodatkowe funkcje, w tym m.in. w PZW dla Dzieci Głuchych w Otwocku-Śródborowie była Kierownikiem Zespołu Samokształcenia Nauczycieli. Otrzymała także Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi oraz Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Pod koniec swojego życia oboje Małżonkowie przeprowadzili się do córki mieszkającej w Warszawie. Tam też oboje zmarli w 1991 r., Anastazja Skupińska w dniu 2 stycznia, Eugeniusz Skupiński - w dniu 15 czerwca. Pochowani są w grobie rodzinnym na "starym" cmentarzu w Radzyminie.

*Opracowała Maria Izydorcak -
córka Eugeniusza*